

STORTINGET

Representantforslag 12 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Trine Skei Grande, Terje Breivik og Carl-Erik Grimstad

Dokument 8:12 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Trine Skei Grande, Terje Breivik og Carl-Erik Grimstad om sykehusstrukturen i Vest-Finnmark

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at Stortinget i mars 2016 vedtok Nasjonal helse- og sykehusplan, en plan Venstre har gitt sin tilslutning til. Forslagsstillerne mener likevel at noen aspekter ikke er ivaretatt godt nok i planen, blant annet hvilke krav til utredninger og samfunnsøkonomiske analyser som skal kreves ved bygging av nye sykehus. Forslagsstillerne viser til at Nasjonal helse- og sykehusplan slår fast følgende:

«Når motstridende interesser gjør det vanskelig å bli enige om hva som er den beste løsningen, har regjeringen ett gjennomgående svar: hensynet til pasienten skal alltid veie tyngst.»

Forslagsstillerne tar det som en selvfølge at dette også gjelder når det skal bygges nye sykehus. Forslagsstillerne viser til at det er et uomtvistelig faktum at det foreligger motstridende interesser mellom Hammerfest og Alta når det gjelder lokalisering av et nytt sykehusbygg i Vest-Finnmark, og at Helse Nord RHF har besluttet å bygge et nytt lokalsykehus for Vest-Finnmark i Hammerfest. Forslagsstillerne viser til at det ikke er innhentet nødvendig kunnskap som sikrer at hensynet til pasienten veier tyngst, f.eks. om lokalisering av sykehusbygg (ett eller to sykehus) og fordeling av sykehustjenester mellom de to byene Hammerfest og Alta. For-

slagsstillerne mener dette er kunnskap og informasjon som må vurderes grundig før en slik beslutning tas.

Forslagsstillerne viser til at klimaendringene vil føre til mer ekstremvær, og at det vil kunne føre til at fjellovergangene oftere vil være stengt på grunn av uvær, ras og rasfare, noe som vil medføre svekket akuttberedskap i lange perioder for store deler av befolkningen i Vest-Finnmark. I den forbindelse viser forslagsstillerne til at befolkningen i Alta ikke har kunnet nå sykehuset på grunn av at E6 over Sennalandet har vært stengt flere ganger bare vinteren 2016/2017. Når E6 over Sennalandet er stengt, er befolkningen avskåret fra akuttberedskapen ved sykehuset i Hammerfest. Forslagsstillerne mener derfor at dette må være et viktig tema i vurderingene av behovet for ett eller to sykehus med akuttberedskap i Vest-Finnmark.

Befolkningsgrunnlaget og den demografiske utviklingen i Vest-Finnmark har endret seg kraftig siden dagens sykehusstruktur ble lagt for over 50 år siden. Hammerfest kommune har 10 000 innbyggere. Alta kommune har opplevd en kraftig økning i folketall og har i løpet av de siste 50 årene doblet antall innbyggere fra 10 000 til 20 000. I tillegg er det ca. 2 000 studenter/elever i Alta fordi Alta er et stort studiested med både universitet og en stor videregående skole. Bare i 2016 økte befolkningen i Alta med 349 personer (1,7 pst.) til 20 446 personer. I tillegg er det et faktum at Alta har en ung befolkning. Antall eldre over 80 år er bare halvparten av landsgjennomsnittet. I løpet av de nærmeste 20 årene vil Alta også oppleve en eldrebølge. Dette er viktig, siden mennesker over 80 år er de som i størst grad har behov for sykehustjenester i rimelig nærhet. Ingen andre byer i Norge med 20 000 innbyggere har over 14 mil til nærmeste sykehus med akutttilbud og fødeavdeling. Mange kommuner i Norge med betraktelig færre innbyggere har i

dag lokalsykehus med akuttkirurgi. Dette gir store utfordringer for befolkningen i kommunen og de omkringliggende kommunene ved akutte situasjoner, for fødende og for pasienter med andre behov for sykehus-tjenester. Helse Nord RHF har i dag tilbud om desentraliserte spesialisthelsetjenester i Alta, og er i ferd med å bygge ut lokaler til dette i tilknytning til Alta helsesenter – kalt Alta nærsykehus. I dette byggeprosjektet er det allerede kommet signaler om en nedskalering av tilbudet som følge av økt finansieringsbehov ved bygging av et nytt sykehus i Hammerfest.

Samfunnsøkonomiske utredninger tilsier lokalisering i Alta

Forslagsstillerne viser til at Alta kommune på eget initiativ har fått utarbeidet en samfunnsøkonomisk utredning fra Oslo Economics i mangel av et kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag om en fremtidig sykehusstruktur i Vest-Finnmark. Denne utredningen slår fast en rekke forhold som viser nødvendigheten av en bred samfunnsmessig og samfunnsøkonomisk analyse av sykehusstrukturen i Vest-Finnmark, der også en alternativ lokalisering av hovedsykehuset til Alta må være en del av utredningen. Forslagsstillerne viser til at utredningen viser at et sykehus i Alta vil redusere reisetiden til sykehus betraktelig for en betydelig del av befolkningen i Vest-Finnmark, der over 58 pst. av befolkningen får kortere reisetid og 27 pst. lengre reisetid. Utredningen viser også at lokalisering i Alta gir bedre tilgjengelighet til Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) på grunn av mulighet for bruk av jettfly og god regularitet ved Alta lufthavn. Forslagsstillerne viser spesielt til 3 000 innbyggere i Kautokeino som har lang vei til sykehus med 271 km eller ca. 4 timers kjøring. Forslagsstillerne viser til at denne avstanden vil reduseres til 131 km med sykehus lokalisert i Alta. Videre vil et sykehus i Alta også korte ned reisetiden til om lag 10 000 innbyggere i Nord-Troms. Forslagsstillerne vil understreke at nærhet til sykehus er en viktig faktor ved hendelser som slag og infarkt og ved fødsler eller alvorlige ulykker, og det vil være rimelig å hevde at det er ønskelig at så mange pasienter som mulig har kort reisevei til sykehus.

Forslagsstillerne viser til at Finnmark fylke er et av fylkene med flest transportfødsler, det vil si fødsler på vei til sykehus/fødestue. Alta og de nærmeste nabokommunene har rundt 40 pst. av alle fødende i Finnmark pr. år, og en fødeavdeling i Alta vil gi 55 pst. av de gravide i Vest-Finnmark betraktelig kortere reisevei når de skal føde (45 pst. får i dag tilbud ved fødestue).

Forslagsstillerne er kjent med at de to alternativene for sykehusstruktur som er analysert, er en videreføring av dagens situasjon med akutt-sykehus i Hammerfest og nærsykehus i Alta, nedleggelse av dagens akutt-sykehus i Hammerfest og bygging av nytt akutt-sykehus i Alta. Nærsykehuset som planlegges i Alta, etableres i nedskala-

ert form i Hammerfest. Analysen viser hvilke fordeler og ulemper som vil følge av en eventuell flytting av sykehuset i Hammerfest til Alta, og hvorvidt en slik flytting totalt, sett i et samfunnsperspektiv, vil være lønnsom. Analysen har fokusert på følgende seks virkninger: 1) reisetid/tilgjengelighet/transport, 2) investeringskostnader, 3) redusert driftskostnad for nærsykehus, 4) kostnad ved flytting av ansatte, 5) kvalitet på behandlingen og 6) virkninger for næringsliv og befolkningsutvikling.

Forslagsstillerne viser til at utredningen viser at alternativet med flytting av sykehuset til Alta har en positiv netto nåverdi på om lag 450 mill. kroner. I tillegg viser utredningen til at kvaliteten på behandlingen vil bli bedre for pasientene. Forslagsstillerne mener derfor en endring av sykehusstrukturen i Vest-Finnmark fremstår som samfunnsøkonomisk lønnsom. I tillegg konkluderer Oslo Economics i sin utredning med at det ikke bør bygges nytt sykehus i Hammerfest, og at Finnmarksykehuset HF bør utrede lokalisering av et nytt sykehus i Vest-Finnmark der alle relevante samfunnsvirkinger vurderes. Forslagsstillerne viser til at Oslo Economics vurderer det som sannsynlig at en analyse av alle relevante samfunnsvirkinger vil måtte konkludere med at akutt-sykehuset skal lokaliseres i Alta. På bakgrunn av dette mener forslagsstillerne at prosessen med bygging av nytt sykehus i Hammerfest må stoppes i påvente av en statlig utredning. Forslagsstillerne mener at Helse Nord RHF må gjennomføre en samfunnsmessig og samfunnsøkonomisk utredning, der lokalisering av akutt-sykehus i Alta er en del av beslutningsgrunnlaget, før det investeres i et nytt akutt-sykehus i Vest-Finnmark.

Ivareta pasientens beste i Vest-Finnmark

Forslagsstillerne mener det er viktig å iverksette nødvendige utredninger for en fremtidig sykehusstruktur i Vest-Finnmark som ivaretar pasientens beste i et 50-års perspektiv. Forslagsstillerne mener innbyggerne i Alta og Kautokeino er i en slik kategori, at dette området fortjener stor oppmerksomhet i planleggingen av akuttberedskap. Forslagsstillerne viser til at det er historiske grunner til at sykehuset er lokalisert til Hammerfest, men at det har vært store demografiske endringer i Vest-Finnmark siden sist sykehusstrukturen ble diskutert. Forslagsstillerne mener det må tas hensyn til at Alta er vekstkommunen i Finnmark, og at Kautokeino har svært lang avstand til sykehuset. Forslagsstillerne viser i den forbindelse til at Nasjonal sykehusplan er tydelig på hvilke demografiske utfordringer Norge har, og at ingen sykehus derfor skal legges ned som følge av planen. Avstander og vær skal trumfe befolkningsgrunnlag i lokale prosesser. Sykehus som i dag har akuttkirurgiske tilbud, skal fortsatt ha dette når hensynet til pasienten gjør det nødvendig. Forslagsstillerne mener man må tørre å ta debatten om hvordan sykehusstrukturen skal se ut de neste 50 årene i Vest-Finnmark, blant annet ved også å

ta hensyn til de demografiske endringene. For forslagsstillerne er det viktig at innbyggerne på steder som Kvæningen, Loppa, Alta, Kautokeino og Hammerfest blir sikret like god akuttberedskap som innbyggerne i Odda, Narvik, Stokmarknes og på Voss. Forslagsstillerne viser til at Stortinget nylig har sikret akuttberedskapen i Odda. Hardanger har en mindre befolkning og betydelig kortere avstander til nærmeste sykehus enn Alta og Kautokeino. På bakgrunn av at hensynet til pasienten alltid skal veie tyngst, fremmes forslagene i dette dokumentet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen iverksette nødvendige utredninger for en fremtidig sykehusstruktur i Vest-Finnmark som ivaretar pasientens beste.
2. Stortinget ber regjeringen utrede akuttisykehus i Hammerfest, akuttisykehus i Alta og akuttisykehus både i Alta og Hammerfest.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at utredningene om fremtidig sykehusstruktur i Vest-Finnmark vurderes særskilt opp mot andre geografiske områder med flere sykehus (på mindre areal, en mindre befolkning og med kortere avstander) enn det er i Vest-Finnmark, slik som Ofoten, Vesterålen, Lofoten, Hardanger, Voss osv.
4. Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om fremtidig sykehusstruktur i Vest-Finnmark.

10. oktober 2017

Ketil Kjenseth

Terje Breivik

Trine Skei Grande

Carl- Erik Grimstad

